

SADRŽAJ

1. Riječ urednika	3
2. Događanja: Festival plesa u Mariboru	3
3. Razmišljanja: Maribor	6
4. Razmišljanja: Srce čuje ritam	8
5. Kolumna. Gotovina, kava i vjera	9
6. Razmišljanja: Deaf Palm Puls ili moj susret sa Gluhima	10
7. Razmišljanja: Prikaz metode učenja gluhih osoba sviranju bubnjeva	12
8. Događanja: Posjet Savezu Gluhih Litve	15
9. Intervju: Nicholas Cheucle	17

“Pljesak jedne ruke” - Časopis Udruge “Kazalište, vizualne umjetnosti i kultura Gluhih - DLAN” - izlazi 6 puta godišnje.

Adresa: Korčulanska 10, 10000 Zagreb

Telefon: 385 1 618 12 90

Telefaks: 385 1 294 92 75

E-mail: dlan@crodeafweb.net

Web stranica: www.dlan.crodeafweb.net

Žiro-račun: 2402006-1100074154 (Erste Bank)

Matični broj: 1608037

OIB: 51629434968

Odgovorni urednik: Angel Naumovski

Glavna urednica: Petra Podhorsky

Lektura: Ana Užbinec

Tisak: Tiskara Ban

Ovaj časopis je financiran sredstvima Gradskog ureda za obrazovanje, kulturu i šport i Ministarstva kulture

Riječ urednika

Dragi naši čitatelji, u ovom dvobroju na kraju vrlo bogate, burne i intenzivne 2012. godine, dan prije famoznog 21. 12. 2012., želim vam predstaviti uratke naših vrijednih putnika, plesača, profesora/profesorica, članova i zaljubljenika u sve što je gluho.

Najviše se pisalo o događaju koji je tijekom studenog održan u Mariboru kao prirodni nastavak razmjene mladih gluhih u plesu, koji su se vrlo lijepo družili i uživali u danima svoje zajedničke strasti – plesa. Događaj se zove „Srce čuje ritam“, a nastavlja se u sljedećim mjesecima u Beogradu.

Ove godine se najviše plesalo, nešto se i glumilo, no najbitnije je da su se širili obzori, srca, i da su se ruke pružale k drugima, a za to nema boljeg od plesa.

Svi razumiju pokret, gestu i ritam, svi imamo bilo i ritam svojeg srca. Po tome znamo da smo živi, da dišemo i da možemo pratiti ritam života, razgovora, muzike, ritam bubnjeva, ruku koje gestaju dok pjevaju i naše noge koje topću i cijelo tijelo koje vibrira.

Tad se zaboravi „muka“ koja je proizašla iz nemogućnosti da se čuje riječ, rečenica i smisao onoga što tako „važno“ govori okolina, a

mi možemo samo šutjeti i gledati. Stvar je u tome, dragi moji, da gluhi više ne šute samo i ne gledaju samo, nego su preuzeli stvar u svoje RUKE, ne miruju, ne čekaju, nego žive po ritmu svojih želja, strasti, sklonosti i nagnuća.

Po ritmu svojeg srca, po kojem se ne može bitno pogriješiti.

Pratite i vi naš ritam, jer mi znamo (nekad) bolje te budite i u 2013. s nama, gledajte nas, slušajte i čitajte.

Vaš Pljesak

danja - događanja - događanja - događanja - događanja - događanja - događanja - događanja - do

FESTIVAL PLESA GLUHIH U MARIBORU

U Mariboru se održao prvi međunarodni plesni tečaj kao međunarodni festival plesa gluhih pod nazivom „Hearbeat Hears the Beat“, što je prvi takav festival na svijetu.

Bili su to dani plesa, upoznavanja, susreta, druženja u raznim, zanimljivim radionicama u razdoblju od 7. do 13. studenog 2012. Sve su se te aktivnosti odvijale u Kulturnom centru – Centru plesa ili Vetrinjskom dvoru, a na njima je sudjelovalo i nas petnaest iz Hrvatske – deset gluhih, četiri čujuće osobe te voditelji Lino Ujčić i Sabahudin Jusić.

Kulturno društvo Centar plesa osnovali su 2007. godine iskusni plesači s ambicijom širenja svoga znanja drugim ljudima, stvaranja plesnih predstava i formiranja razvojne platforme za mlade generaci-

je plesača. U svojoj petogodišnjoj povijesti, Plesni centar je stvorio brojne plesne predstave, predstave na otvorenom, plesne filmove i plesne mjuzikle za mlade.

Godine 2010. skupina stvaralaca Plesnog centra odlučila je istražiti svijet gluhih i pružiti im mogućnost umjetničkog izražavanja. Zahvaljujući Ajdi Pifer, psihologinji i plesačici, koreografinji koja kombinira znanost i umjetnost, disciplinu i kreativnost, počinje se graditi temelj za plesno izražavanje gluhih. Ona je više od jednog desetljeća posvetila gluhi-ma, proučavajući jezik i kognitivni razvoj gluhe djece, te se na tim osnovama počeo graditi temelj za izražavanje gluhih plesom.

Festival je pripremao Centar plesa Maribor zajedno s Udrugom DLAN iz Zagreba i grupom

„Hajde da...“ iz Beograda te Beogradskim igračkim centrom kao dijelom međunarodnog projekta čiji je cilj povezivanje kulturnih organizacija jugoistočne Europe (Hrvatska, Slovenija i Srbija) koje imaju različita iskustva u integraciji osoba oštećena sluha u kulturne i umjetničke procese. Glavni organizatori iz Slovenije bili su Željko Milovanović te producent Rene Puhar, iz Hrvatske Angel Naumovski, a iz Srbije Jelena Stojiljković.

Povod je integracija mladih čujućih, gluhih i nagluhih osoba u zajedničke umjetničke aktivnosti. Cjelokupni program podržan je od strane European cultural foundation jer se na taj način:

- promiče solidarnost i tolerancija te produbljuje razumijevanje među mladim gluhim, naglušnim i čujućim osobama iz različitih zemalja
- povezuju mlade osobe (od 18 do 25 godina) oštećena sluha iz različitih zemalja
- stvara bolja suradnja među mladim osobama oštećena sluha u kulturnim i umjetničkim procesima
- jača samopouzdanje i samoinicijativnost
- ohrabruje za preuzimanje aktivnije uloge u umjetničkim i kulturnim procesima i politikama na nacionalnom i europskom nivou.

Prvi dan festivala prošao je ležerno, s puno očekivanja. Drugi dan se zahuktalo, uozbiljilo, naporno radilo, ako se ples može nazvati radom. Zapravo, osluškivali smo svoja srca, a srca gluhih najbolje čuju. Zato je ples čudo. Svemoguć je. Ples je život. Potiče životnu vatru. Daje nam da živimo. A mi smo tih nekoliko dana zaista uživali život plešući...

Najprije smo se organizirali po skupinama. Skupine A i B su se izmjenjivale u stjecanju teoretskog znanja o Međunarodnom znakovnom jeziku odnosno okušavale se u hip-hopu. Treća skupina se opredijelila za flamenco, a četvrta za suvremeni ples.

Prva skupina je isprobavala hip-hop. Hip-hop se prvobitno plesao uz hip-hop glazbu ili se razvio kao dio hip-hop kulture. Breakdance je najpoznatiji od svih hip-hop stilova, i smatran je temeljom same hip-hop kulture. U 80-im godinama su se mnogi stilovi funk plesova koji su se u originalu razvijali odvojeno od hip-hopa, poput popping i

locking, počeli stapati s hip-hop kulturom, a nekad i s breakdancingom.

Tijekom 90-ih godina hip-hop glazba se razvijala i otišla dalje od funka, ali je postala sporija, složenija i agresivnija. Novi stilovi plesa imali su inspiraciju i u starijim uličnim stilovima (street dance) koji su se integrirali u nešto potpuno drugo i novo.

nikakav problem, tako da i svladavanje malo zamršenijih koraka i pokreta nije posebno teško. Opet trebamo slijediti zov i strast naših srca, a čitavo tijelo tada se lako povinuje osjećajima. Inače, flamenco vuče korijene iz indijske, arapske i španjolske kulture.

Flamenco plesači i plesačice poznati su po tome što su ozbiljni i strastveni. Tipično za flamenco

Neki specifični stilovi nove škole su: krumping, harlem shake, snap dancing, grinding, chicken noodle soup i hyohy. U plesnim improvizacijama sve to objedinjavali te smo se dobro osjećali u slobodi pokreta.

Suočivši se s umjetničkim pokretima flamenca, odmah su nas upozorili da se naoružamo s puno strpljenja. Zatim nam je rečeno na koji način možemo prikazati svoje najdublje emocije.

je da neko vrijeme plesačica nepomično stoji, bez ikakvog izraza kad započinje glazba, a tada, kada osjeti glazbu, počinje kretanje u ritmu, a plesač počinje s glasnim pljeskanjem, nakon čega počinje strastveni ples. Ples često uključuje i žestoke pokrete nogu, udaranjem cipele o pod, dok plesačica izvodi graciozne pokrete rukama. Koriste se kastanjete (udaraljke) koje se drže u rukama te se tako održava ritam.

Na radionicama suvremenog plesa učili smo pravilno držanje tijela,

kako koristiti težinu tijela, a onda i sam karakter pokreta (krivudavi, kutni) pa specifične pokrete glave, ruku, nogu te korištenje prostora. Za razliku od baleta, za suvremeni ples je specifično da ne postoji tolika briga o odnosu prema publici – prema publici mogu biti okrenuti i bočno i leđima.

Još nešto što suvremeni ples razlikuje od baleta je usklađenost s glazbom – u baletu su zamah i impulsi plesnog pokreta u paraleli s ritmovima glazbe, dok u suvremenom plesu ne mora biti tako. Zamah plesa može biti i u suprotnosti s ritmovima glazbe. Također, koreografija može biti sastavljena prva, a glazba napisana kasnije.

Moderni plesači kreiraju vlastite konvencije ili plesni jezik. Suvremeni ples je nastao u Europi, ali su 1930. SAD postale centar za eksperimentiranje u modernom plesu. A mi smo uživali u našem eksperimentiranju s pokretom i koreografijom u plesnim radionicama.

Vrlo dragocjene spoznaje stekli smo na radionici međunarodnog znakovnog jezika. Voditelj je bio gospodin Srečo Dolanc. Saznali smo da se međunarodni znakovni jezik naziva „Gestuno“. To je otprilike talijanska riječ za „jedinstvo znakovnog jezika“. Naime, 1951. u Rimu je održan svjetski kongres gluhih na kojem se raspravljalo o „ujedinjenju“ znakovnog jezika te je tako osmišljen znakovni jezik kao esperanto za gluhe.

Međunarodni znakovni jezik sastoji se od znakova iz različitih znakovnih jezika koje su gluhi dogovorili za korištenje na međunarodnim događajima i susretima. Tako se on koristi na Svjetskom kongresu gluhih WFD i Svjetskim igrama za gluhe. Tumači jezika mogu

slobodno komunicirati s drugim prevoditeljima u vizualno-ručnom modalitetu. Drugi, koji nisu tečno govorili na znakovnom jeziku, ponekad se bez problema pomoću gesta mogu sporazumijevati sa strancima.

Povjerenstvo je objavilo i knjigu s oko 1500 znakova, ali kako Međunarodni znakovni jezik nema konkretnu gramatiku, neki zaključuju da to onda i nije pravi jezik. Istina je da je njegova upotreba vrlo ograničena, ali upravo na tim radionicama nam je dano da poboljšamo, obogatimo i osmislimo Međunarodni znakovni jezik koji će nam pomoći pri boljem međusobnom razumijevanju i pomoću kojega ćemo bolje učiti jedni o drugima i jedni druge poučavati.

Pogledali smo i vrlo domljiv film „Umjetnik“ (The Artist). Riječ je o francuskoj komičnoj drami iz 2011. godine koju je napisao i režirao Michel Hazanavicius, a u kojoj su glavne uloge ostvarili Jean Dujardin i Bérénice Bejo. Radnja filma odvija se u Hollywoodu između 1927. i 1932. godine, a fokusirana je na padanje popularnosti nijemih filmova i njihove glavne glumačke zvijezde odnosno na uspon zvučnih filmova i njihove prve glumačke zvijezde.

Većina filma je nijema; snimljen je u crno-bijeloj tehnologiji te je poabrao hvalospjeve filmskih kritičara diljem svijeta. Glavni glumac Jean Dujardin proglašen je najboljim glumcem na filmskom festivalu u Cannesu 2011. godine, gdje je film imao svoju svjetsku premijeru.

Sam film nominiran je u čak šest kategorija za filmsku nagradu Zlatni globus 2011. godine, a osvojio ih je tri: za najbolji film (mjuzikl/komedija), najboljeg glavnog

glumca u mjuziklu/komediji (Dujardin) te za najbolju originalnu glazbu. U siječnju 2012. godine film je nominiran u čak dvanaest kategorija za britansku nagradu BAFTA te u deset kategorija za prestižnu filmsku nagradu Oscar, uključujući i one za najbolji film, najboljeg redatelja, najbolji originalni scenarij, najboljeg glavnog glumca i najbolju sporednu glumicu (Bejo). U Francuskoj je film nominiran za deset nagrada Cesar, uključujući one za najbolji film, glavnog glumca, glavnu glumicu i originalni scenarij.

U subotu, 10. studenoga 2012., od 22 sata u dvorani Gustav u Pekarni bio je koncert francuske skupine Mur Du Son u produkciji Omladinskog kulturnog centra Maribor. Mur Du Son (francuski „zvučni zid“) je francuska glazbena skupina sastavljena od gluhih glazbenika. Julien na basu, Charly René na bubnjevima i udaraljkaš Hassan između sebe komuniciraju jedino pogledima i šestim osjetilom, dok pjevač (i udaraljkaš)

Maati tekstove strasno i energično izražava u znakovnom jeziku. Mur Du Son uživo izvode glazbu s naglaskom na niskim tonovima i vibracijama, što gluha kao i onima koji čuju, omogućuje da se užive i uživaju u koncertu.

Poslije koncerta dugo smo razmjenjivali doživljaje i stečena iskustva s Maatijem kojeg smo upoznali u Zagrebu. Susret nas je sve obradovao.

U nedjelju, u Lutkarskom kazalištu Maribor, od 19 sati održane su tri plesne predstave: prva je bila „Odiseja: 9 mjeseci i 10 dana“

u produkciji plesne skupine Kazališta „DLAN“ iz Hrvatske. To je igra o životu - kako nakon devet mjeseci sigurnosti i topline u majčinom trbuhu dođemo na svijet gdje se sve svodi na trku i borbu s vremenom. Druga predstava bila je "Hajde, da..." grupe RESET – Heartbeat Grupe iz Srbije.

To je performans i postavlja pitanje otuđenja u modernom svijetu i potrebu uspostavljanja pravih međusobnih odnosa. Treća predstava bila je „TRANSLATION“, u produkciji plesača iz Slovenije koji inače čuju i koji su se odlučili na razmišljanje o povezanosti plesa i gluhoće. Predstava je nastala pod vodstvom Katarine Barbare

Kavčič.

U predvorju Lutkarskoga kazališta Maribor pogledali smo izložbu plesnih fotografija Mihe Sagadina koja je nastala na radionicama gluhih plesača.

Druge večeri Festivala, također od 19 sati, u Lutkarskom kazalištu Maribor održane su nove tri predstave. Prva je bila produkcija "On The Tip of the Palm", koja je nastala na međunarodnoj razmjeni gluhih plesača u danima prije festivala.

Beogradski igrački centar iz Srbije nastupio je s predstavom SMILE – bio je to kratki plesni perfo-

mans streeta i hip-hopa koji nam je prikazao doživljaj jednakosti i različitosti, odnosno kako ostvariti ravnotežu između društveno prihvatljivih normi ponašanja i potreba duše.

Festival je završio dvjema predstavama koje su prezentirali članovi kulturnog društva – Center plesa, Maribor. „Srce od sitniša“ bila je plesna minijatura koja podsjeća na to kako je važno misliti na male i lijepe stvari. Zadnja predstava „Štraufajte, tovariši“ bila je zapravo zatvaranje festivala, „doviđenja“ svim sudionicima do idućeg susreta.

Lino Ujčić

išljanja - razmišljanja - razmišljanja - razmišljanja - razmišljanja - razmišljanja - razmišljanja -

MARIBOR

U Mariboru se od 7. do 13. studenog 2012. održala međunarodna plesna razmjena mladih gluhih, nagluhih i čujućih iz Slovenije, Srbije i Hrvatske, „On the tip of the palm“. To je svojevrsan nastavak projekta „Heartbeat hears the beat“, kojemu je financijska potpora Europska komisija u okviru Programa za cjeloživotno učenje. Prvi put smo se okupili u Zagrebu krajem lipnja te smo četiri mjeseca nestrpljivo čekali ponovni susret.

Sudjelovalo je pedesetak osoba, od toga petnaest iz Hrvatske. Prvu večer smo se upoznavali s novim sudionicama i u parovima smo bojali stoliće za doručak, što nas je dodatno povezalo i nasmijalo.

sudionici iz Hrvatske

Sljedeće jutro smo se divili svojim umjetničkim djelima koja su nam uljepšavala svaki doručak. Svi smo sudjelovali na hip-hop radionicama, gdje su mnogi otkrili svoje skrivene talente.

Koreografija je bila prilično zahtjevna te smo se prilično namučili, ali smo svladali sve korake uz pomoć voditelja, no najviše uz međusobnu pomoć.

Po izboru smo se podijelili na radionice flamenca ili suvremenog plesa. Oni koji su se odlučili za flamenco uživali su u tom plesu porijeklom iz Španjolske, kojeg karakterizira snažan ritmički ton, a na suvremenom plesu smo naučili plesne pokrete uz ritmove bubnjeva (i zadobili brojne masnice).

Nakon brojnih udaraca prilikom plesa, upaljenih mišića i istegnutih tetiva, imali smo i kratku radionicu masaže gdje smo masirali jedni druge u čemu smo iznimno uživali te se tako opustili nakon napornog radnog dana.

Također smo svakodnevno imali radionice Internacionalnog znakovnog jezika, na kojoj smo učili nove znakove te ih na kraju uz malo mašte prezentirali kroz kratke igrokaze.

Imali smo prilike razgledavati grad, a išli smo i u kino gledati nijemi film „The Artist”, koji je osvojio ovogodišnjeg Oscara za najbolji film.

Koncert Gluhih bubnjara Mur Du Son su željnoo iščekivali svi oni koji su ih vidjeli već ranije u Zagrebu, a i ostali su ostali potpuno oduševljeni dečkima iz Francuske koji su nas svojom energijom i dobrim raspoloženjem potakli na skakanje i odličnu zabavu.

Predzadnji dan su nas svojim nastupom zabavili Gluhi plesači

suvremenog plesa iz Slovenije, skupina Gluhih i čujućih plesača iz udruge ”Hajde da...”, i članovi udruge ”Dlan” svojom predstavom ”Odiseja: 9 mjeseci i 10 minuta”.

Nakon cijelog tjedna napornog vježbanja došao je red na nas da pokažemo što smo naučili. Nastupali smo pred punim gledalištem, što je, naravno, uzrokovalo tremu, ali smo dali sve od sebe, tako da su svi nakon nastupa imali samo riječi hvale te smo se osjećali vrlo ponosno zbog uspješno odrađenog nastupa.

Kući smo se vratili s predivnim iskustvom i lijepim uspomenama, radujući se ponovnom susretu.

Marta Slamić

SRCE ČUJE RITAM

**Projekat „Srce čuje ritam“
, Zagreb**

**Razmena ljudi, iskustava,
osećanja, znanja, pokreta i
senzibiliteta.**

**Hrvatska, Slovenija i Srbi-
ja.**

Prošlo je dosta vremena od kada smo se prvi put sreli u Zagrebu. Razni utisci su stigli da se slegnu, a mislim da bi ih najbolje sumirala kroz neka pitanja koja su se posle Zagreba još dugo motala po mojoj glavi.

Jedno od pitanja, koje mi i drugi ljudi često postavljaju kada čuju moje iskustvo je – Da li je teško raditi sa gluvim osobama? Kako je moguće plesati, komunicirati, kakav je osećaj?

Moram da priznam da sam i sama u početku bila nesigurna u vezi sa celim procesom. Poznavala sam neke osnovne znakovnog jezika, ali nisam imala baš puno prilike da ga koristim u praksi.

Najveće zadovoljstvo mi je bilo kada sam uspela da se posle nekoliko dana upoznavanja i druženja šalim na

znakovnom jeziku, da razumem humor na taj način, da i sama učestvujem u njemu.

Sa druge strane, postojali su momenti kada su osobe koje čuju bile isključene iz nekih dešavanja, kada nisu mogle da razumeju o čemu neko priča. Mislim da je to na neki način zaista pokazalo tim osobama kako je to kada je neko izopšten iz određene socijalne situacije.

Još jedna stvar mi je bila značajna – naučila sam nekoliko reči na internacionalnom znakovnom jeziku. Takođe sam naučila da uz pomoć kreativnosti i pantomine, osmislim kako bih iskazala svoje misli i emocije. Hvala Angelu koji se potrudio da nam ti časovi budu veoma zanimljivi.

Zahvalila bih se i Sandri na svim upalama mišića, istegljenoj kičmi, i bolovima u zglobovima. Ali takođe i na plesu, saradnji i trudu zbog kojeg smo uživali na časovima. Imala sam prilike da iskusim jednu drugačiju percepciju muzike.

Trebalo joj je dosta strpljenja za nas, ali bila je vrlo prijatna i voljna da odgovori na sve naše različite potrebe.

Zagreb je bio divan početak saradnje koja se nastavila u Mariboru kada smo se svi opet sreli.

Tamo smo imali priliku da idemo na radionice hip hopa, flamenka i savremenog plesa. Rezultate tih radionica smo prezentovali na festivalu Heartbeat hears the beat.

Još jedno lepo iskustvo gde smo imali priliku da obnovimo stara poznanstva i ponovo se družimo i radimo. Veoma sam srećna što sam imala priliku da čujem grupu Mur Du Son o kojom su mi toliko pričali. To je zaista bio jedan poseban događaj.

Mislim da su ovi susreti bili vrlo dragoceni i da je ovakav rad ono što se zaista može nazvati inkluzijom.

Drago mi je što sam stekla nove prijatelje iz drugih zemalja i imala prilike da komuniciram sa njima a da se pri tom osećam prihvaćenom.

Radujem se ponovnom, trećem, susretu u Beogradu gde ćemo nastaviti da vredno radimo, učimo i uživamo u muzici i plesu svim srcem.

Marina Balaz

GOTOVINA, KAVA I VJERA

Dragi Čudoljupci, svi koji volite čuda, pa makar samo čitali o njima iako ih ne vidite oko sebe, nastavljajmo dalje sa čudima, jesenskim.

Jesen još nije počela a svi smo se našli na onom famoznom koncertu francuskog bubnjarskog benda i odlično se zabavili na prvom „svojem“ koncertu, neumorno plešući i skačući, i poslušno gestajući pjesme frontmena grupe Mur Du Son.

članovi benda "Mur Du Son" sa voditeljem "Dlana" Angelom

Nama je oko Velike Gospe nestao mačak, naš prekrasni Mic, jedini muškarac u kući, Kralj i Gospodin spavalica. Bile smo tužne, osupnute, kako može samo nestati, što mu se dogodilo; praznina iza njega bila je jako čudna. Naravno, kao Majka osjetljivog srca, izjavila sam da ne želim više nijednu životinju, i pomalo odahnula od čišćenja zdjelica, mačjeg zahoda...

Nadala sam se odahnuti i finan-

cijski, ali došla su krizna vremena. Sad za ozbiljno! Nema više dataka za nas lijenčine u državnoj službi, više si ne možemo kupiti karte do posla s poklonjenim novcem... Možda bi ostatak bio za neku kavu kod Gotovine, ili neki gablec, manju kupnju, kruh, mlijeko ili koju konzervu za Nestalog mačka.

Kod nas Gotovina kuha najbolju kavu, i nismo bili svjesni koliko

nam se taj junak provlači kroz živote. Naime, konobar na poslu vrlo je nalik generalu Anti i kuha najbolju espressicu. Svi kažemo „danas kavu kuha Gotovina“, i „da je bar Gotovina danas jer častim kavom“. A pravi Gotovina u zatvoru i povremeno na TV-u. Već smo se navikli gledati ga sa slušalicama nalik onim Suvagovim, u haaškom procesu protiv njega i generala Markača.

Imunitet mi u studenom uvijek kaže doviđenja, pa sam imala čast prespavati presudu, no Majka je

svjesna mojeg stanja, i toga da ne čujem vijesti i ne kupujem tisak, te mi je javila da su generali oslobođeni! Čitav dan sam provela uz televizor sa čajem i medom i limunom, i dočekivala Generale.

Uljepšali su nam svima taj turobni petak i čitav tjedan, pa i mjesec koji još nije istekao. Stvarno sam bila sretna, samo par dana prije gledavši neki strani film o našem ratu i prisjetivši se kako je to bilo. Pričala sam Mlađoj o tome, kako je bilo u ratu... Kao meni nekad moje bake.

Prođe veselje, ponos, a moj kašalj ne, prođu dani kad smo mogli kupiti kartu do posla i još kusur... Prođe Sanader, prođe Čačić, a dođe nam Unita, smiješna pesica iz Noine arke, preklopljenih ušiju, tijela posavskog goniča a njuškice ovčara, smiješnog zagriža gdje joj donji zubići vire van, koja stalno kiše i gricka i liže nas od veselja.

I ne zna lijepo hodati na lajni uz nogu, barem još ne, i radi gluposti kao i svako štene. Unita je ujedinila još jednom našu malu obitelj, a spremno su je dočekali i ostali ljudski članovi, pogotovo pasoljupci. Vrlo je skromna, spava, jede i ide u šetnje, povremeno se i okupa. Jer se povremeno uvalja u nešto smrdljivo.

Došli su generali, najvažnije od svega, i malo dobrih i plemenitih osjećaja u tmurnom studenom, koji je mjesec za restart.

Ugasi se, pa se ponovno upali, kao i ja prije trideset godina kad sam krenula u život kao gluha osoba i natjerala ljude oko sebe da promijene percepciju, sve ponavljaju par puta, uče dvoručnu abecedu i ispituju me na papiru, pismeno.

Tad sam počela i pisati, s četrnaest godina, najprije svoj dnevnik i događaje u obitelji, i unutar svojeg ograničenog prostora zbog nerazumijevanja događaja oko sebe, ali sve više izoštravanja unutarnjih fenomena u sebi. E, toga se vrijedi sjetiti sada na pragu sredovječnih godina, dok se plaća ne povećava, bogati muž nije pao na koljena, a Cure jedu sve više i više.

Srećom, sve više Starija, kuharica,

kuha i odlično to radi, a rastereti i Staru. Aktivna sam u udruzi Effata. To je vjerska udruga nas nekolicine gluhih vjernika, koji već godinama idemo na mise i izvršavamo svoje vjerske obaveze katoličke vjere. Vjera mi je bitna, kako bi netko izjavio, bilo tko.

Bila je duhovna obnova početkom studenog u Samoboru, kod fra Zvezdana Linića. Jednom i 2008., nas 10-ak, 15-ak, jedan čitav dan. Vrlo lijepo druženje, poklonjena pažnja, pa i ručak, kompletna duhovna obnova sa svime što to podrazumijeva. I kupanje u Njegovoj ljubavi, pjesma, molitva i sve to uz prijevod naše Male Ane i Bojana. Dragi ljudi, ljubitelji gluhih, i vjernici.

Mogla bih vam još pisati i o tome kako sam krenula, tek neki dan, prvi puta na vježbe medicinske joge u Suvag koje organizira Klub mladih Suvaga, a voditelj je g. Vladimir.

Tako sam oduševljena tom mogućnošću da nešto vježbam i to badave, dok me boli kičma, i dok se ne krećem dovoljno po ovoj (konačno!) hladnoći. I učimo disati. Da, to smo zaboravili u međuvremenu.

Vjerovati kao da dišemo, disati kao da vjerujemo. Dišite i vjerujte, čuda se zbivaju.

Vaša Petra

išljanja - razmišljanja - razmišljanja - razmišljanja - razmišljanja - razmišljanja - razmišljanja -

DEAF PALM PULS ILI MOJ SUSRET SA GLUHIMA

Telefon !?

Moja šefica, Maja Kristić, nazove me ovog proljeća i veli:

Maja: Imam nešto zanimljivo što bi te moglo zanimati. Moja kolegica bi htjela organizirati tečaj bubnjeva za gluhe osobe, pa bi bilo zgodno da se ti s njom čuješ i da ti ona točno objasni o čemu se radi.

Ja: !?

Maja: Jesi tu?

Ja: Da, da tu sam, samo... kak misliš "za gluhe"... pa oni ne čuju!

Maja: Gle, ne znam, daj se ti nađi s kolegicom.

Ja: OK !?

Za par dana kucam na vrata sobe 126. Ulazim. Sa stolca se diže Majina kolegica, gleda me ravno u

oči, pruža ruku i kaže: Ja sam Sandra Banić Naumovski, sjedni, jesi li za kavu, ja ću ti sve objasniti.

Nakon zanimljivog razgovora o tome kako i koliko gluhi osjećaju glazbu te koliko im je bitna u životu, shvatim da mi se nudi izvanredna prilika raditi jedan od najzanimljivijih projekata u životu.

Zatvorim vrata 126-ice i, naravno, na glavu mi se opet sruče i ! i ? . Borise, ali KAKO ćeš ti 14-ero gluhih koji nemaju glazbeno obrazovanje naučiti svirati bubnjeve – za šest dana !!!!!?

Dva mjeseca sam gruntno: kako, koji instrumenti, koje gradivo. K A K O ???

Sandra i ja smo ispili puno kava dok sve nije sjelo na svoje mjesto, a sjelo je (to ne bih smio priznati) dan uoči radionice, kad sam definirao trake po podu koje su

nam poslužile kao poveznica prema zvuku.

Dojmovi čujućeg

Ovo je moj prvi susret sa zajednicom gluhih. Evo par dojmova iz mog rakursa koji, vjerujem, zanimaju gluhe.

Prvo upada u oči njihova brblja-

vost. Stalo čavrljaju, šale se, vedrog su raspoloženja, gurkaju se, dodiruju. Zapravo su vrlo – bučni! Polaznici tečaja bili su izuzetno kooperativni i nisam imao nikakvih problema u komunikaciji. Pitali su za sve što ih je zanimalo i tražili su pojašnjenje ako im što nije bilo jasno.

Grupa od 14-ero polaznika skupljena iz cijele Evrope od prvog dana djelovala je kao da se zna godinama. Zanimljivo je bilo gledati s koliko je žara cijela grupa kreirala koreografiju za završni nastup. Desilo mi se ono na što me Sandra upozorila: počeo sam mahati rukama kao da znam znakovni jezik i bilo mi je čudno da me baš najbolje ne razumiju.

Nakon radionice mi je palo na pamet da bi čujućima bilo od koristi znati jezik gluhih (barem osnove) jer bi se njime mogli služiti u situacijama kad je teško komunicirati zvukom. Npr. kad želiš nekog nešto pitati, a ovaj ima zatvoren prozor automobila, ili u klasičnoj situaciji u klubovima gdje je muzika preglasna. Kad puše vjetar koji nosi zvuk ili u crkvi, ili dok netko spava pa ne bismo trebali biti glasni.

bass

I u „običnoj“ komunikaciji bi znakovni jezik, kao pripomoć, skratio

muke govorenja, pravilne artikulacije, govorenja tijekom grlobolje, ponavljanja istih riječi tipa – dobro, stani, gotovo, ponovo, ne, isključi mobitel ili ću ti ga baciti kroz prozor (šalim se).

Ta se ideja može lako usporediti s daktilografijom. Zamislite da sam završio tečaj daktilografije, sad ne bih po tipkovnici nabadao kao kirurg.

Realno

Otkrit ću vam jednu malu tajnu. Ja sam jazz muzičar i kao takav imam iskustvo izolirane skupine. Sad ne bih ulazio u problematiku odnosa većine prema manjini. Na taj se odnos svatko na svoj način privikne.

Počeo me zanimati drugi aspekt te situacije. Glazbu čujući čuju u svojoj raskoši – od basova do visokih tonova. Gluhi čuju ili basove ili visoke tonove ili preko tijela osjećaju vibracije koje proizvode zvukovi.

Postoje životinje koje čuju puno više ili niže zvukove koji su čovjeku izvan iskustva ili komuniciraju vibracijama o kojima bilo koji čovjek nema osobno iskustvo. One nemaju nikakav problem u komunikaciji ili spoznaji svijeta oko sebe. Taj smjer razmišljanja

potvrdio je i koncert francuske grupe Mur Du Son. Glazbu gluhi doživljavaju **drugačije** od čujućih, ali budući da je njih manje, onda su oni gluhi, a mi čujemo. Zapravo, svatko na svoj način doživljava glazbu. Bitno je to da ona u nama budi životnu radost, potrebu za druženjem, zajedničkim slušanjem, plesom.

Na taj način palo mi je na pamet da bi trebalo (ako to već ne postoji) **stvarati glazbu za gluhe**. Glazbu koju bi gluhi više voljeli čuti i doživjeti. Npr. muziku s izraženim basovima i s malo drugih frekvencija. Dakle muziku koja bi čujućima bila – dosadna.

Nije ideja stvarati barijeru prema čujućima nego razvijati glazbenu scenu gluhih. Zbog toga smo na radionici predstavili ideju razvoja kompjuterskog softwera koji bi omogućio gluhima razumijevanje strukture same glazbe i svladavanje vještine sviranja bubnjeva, no koji bi također mogao poslužiti (u perspektivi) i za komponiranje glazbe za gluhe. U tom bi slučaju najvjerojatnije i sam kompozitor bio gluh. Realno gledajući, vidjet ćemo što ćemo čuti!

Boris Beštak

PRIKAZ METODE UČENJA GLUHIH OSOBA SVIRANJU BUBNJEVA

U početku bijaše sto pitanja

Ovog proljeća (2012. godine), kao dugogodišnji suradnik i autor tečaja bubnjeva u Pučkom otvorenom učilištu u Zagrebu, dobio sam ponudu stvaranja jednog sasvim novog tečaja.

Osmisliti metodu te pedagoški i didaktički promisliti svaki detalj tečaja bubnjeva za gluhe za mene je bio stvarno veliki izazov. Zapravo, na kraju sam shvatio da je to bio i više nego izazov.

Shvatio sam da za će mi za taj pothvat, osim onog što znam, trebati i „ono nešto“. Drugim riječima, morao sam ga izmisliti!

Nakon mnogo razmišljanja i razgovora sa Sandrom Banić Naumovski, voditeljicom Grundvig projekta unutar čijeg je okvira i realiziran tečaj, i još razmišljanja i još razgovora, evo kako sam ga koncipirao i realizirao.

Ovdje moram dodati kako je Sandra bila od izuzetne pomoći jer je njezin suprug gluhi, a uz to ona je plesni pedagog s bogatim plesničkim iskustvom. Dakle, bila je savršeni, što bi naši stari rekli, link između mene, kao

glazbenog pedagoga i gluhih, kao osoba koja živi s gluhom osobom.

Polazna točka

Pošao sam od sljedećih činjenica:

1. Gluhi ne čuju.
2. Vole glazbu, zanima ih glazba, vole bubnjeve, neki ipak nešto čuju (neki više visoke tonove, neki niske...; pokušao sam predvidjeti sve varijante).
3. Glazbu sigurno mogu doživjeti preko vibracija (bubnja).
4. Bubnjari sviraju ritam koji se čuje, a plesači plešu ritam koji se vidi (svaki pokret plesača može se shvatiti kao jedna nota, a za svaki ton na bubnju potreban je jedan pokret).
5. Polaznici tečaja nemaju glazbeno obrazovanje.
6. Tečaj (radionica) traje šest dana.
7. Moram uspjeti kako god znam (Sandra će me ubiti!).

Instrumentarij

Bubnjeve sam izabrao po tri kriterija:

1. Morali su oblikom i načinom sviranja zahtijevati što veće prijanjanje uz tijelo, da bi svirači što lakše osjetili vibraciju instrumenta. Dobivali bi naprosto više informacija.

2. Postizanje tona na instrumentu trebalo bi biti jednostavno.

3. Instrumentarij je trebao pokriti bas (nisko), tenor (srednje) i sopran (visoko) frekvencijsko područje.

To je važno zbog toga što su frekvencije basa sporije, tenora brže, a soprana najbrže, pa sam na taj način sugerirao notne vrijednosti (četvrtinku, osminku i šesnaestinku).

Bas instrumenti

1. Surdo – brazilski bas bubanj
2. Sangban - manji afrički bubanj sviran palicom

Tenor instrumenti

1. Djembe (đembe) - manji i veći
2. Tama – talking drum – afrički bubanj za komunikaciju

Sopran instrumenti

1. Shaker/zvečka/zvončići - razni

2. Cowbell – zvono
3. Agogobell – brazilsko duplo zvono

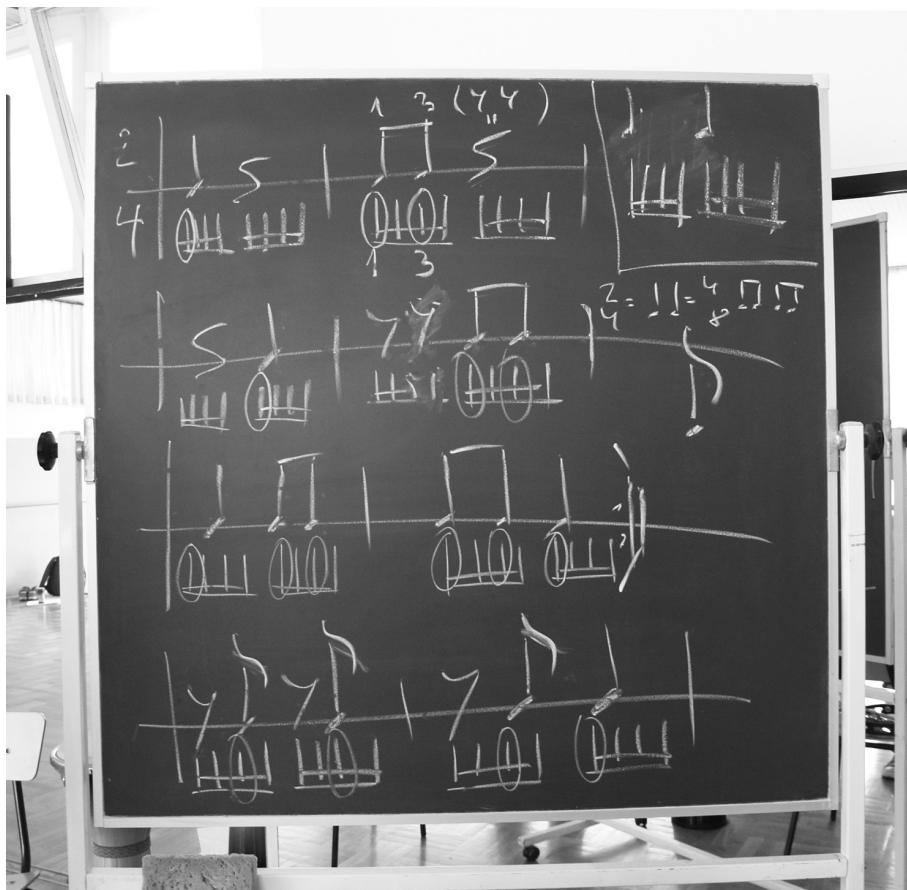
Teorijsko znanje

U šest dan polaznici su uspješno, teoretski i praktično, usvojili pojmove četvrtinke, osminke, šesnaestinke i pripadajuće pauze, četveročetvrtinske (4/4) i dvočetvrtinske (2/4) mjere te dinamičke oznake forte i piano, što je bilo dovoljno da ovladaju čitanjem ovakvih notnih primjera.

U suradnji s informatičarom na prezentacijskom predavanju softvera koji smo razvili za tu potrebu, polaznicima su bili prikazani gore navedeni pojmovi i praktično smo ih vježbali dok nisu bili usvojeni.

Metoda učenja ritmova

Notne vrijednosti

Na podu dvorane sam od ljepljivih traka u boji napravio strukturu takta i notnih vrijednosti na taj način da je najmanji korak (crveni) bio šesnaestinka, zeleni osminka, a plavi šesnaestinka.

Prvo su polaznici trebali savladati zadatak da hodaju po crvenim trakama na način da pri svakom koraku stanu na sljedeću traku i istovremeno udare u bubanj.

Zatim su koračali po zelenim trakama, koje su duplo duže i zahtijevaju duplo duži korak te su isto udarali u bubanj.

Treći zadatak je bio načiniti najveći korak po plavoj crti i udarcem u bubanj označiti trajanje četvrtinke.

Pri koračanju šesnaestinki tijelo bi se spontano ljuljalo desno-lijevo, a da bi pravilno izveli korak osminke i četvrtinke morali

bi u mjestu ljuljati tijelima dva, odnosno četiri puta kako bi ostvarili trajanje pojedinih nota.

U tom trenutku oni su plesali.

Na taj smo način osvajali sve ritmičke figure.

Plesači koji su svirali četvrtinke svirali su bas instrumente, osminke tenor, a soprani su svirali šesnaestinke.

Ja sam imao ulogu dirigenta ili metronoma. To znači da sam stajao nasuprot polaznika ili grupe ili pojedinca i plesao šesnaestinke i rukom brojao 1,2,3,4. Uvijek bih, na taj način, odbrojao dva takta prije početka svake vježbe da točno odredim tempo i početak vježbe (ritma).

S mene je znoj samo curio. Prvi dan, kad sam došao kući, progutao sam ručak i zaspao s pivom na trbuhu. Šesti dan - cupkao sam kao vjeverica.

Ritmovi

Kasnije smo oformili male grupe koje su svirale ritmove koji su bili napisani na ploči. Uvijek je jedan u grupi bio metronom, a ostali su gledali u njegove noge te na taj način sinhronizirali svoju svirku.

Zanimljivo je bilo vidjeti kako je svaka grupa razvila svoj način plesa. Jedni su koračali lijevo-desno, drugi naprijed-nazad, a treći na svoj treći način.

Dinamika

Da bi usvojili dinamiku u glazbi, osmislio sam vježbu dan-noć. Polaznike sam podijelio u dvije grupe.

Grupa noć imala je tiše instrumente, grupa dan glasnije. Slijedeći pokret mojih ruku, svirali su naizmjenice noć i dan, i to svi zajedno, što je bilo posebno veselje.

Završni nastup

Zadnji smo dan na javnom nastupu pokazali sve što smo naučili i stvorili. Naime, iz vježbe dinamike dan-noć polaznici su sami kreirali vrlo zanimljivu koreografiju koju je pratila svirka grupe bubnjeva. Nazvali smo je „Evropska zajednica prihvaća novu članicu“. Nastup je počeo demonstracijom usvojenih notnih vrijednosti plesom i sviranjem na poligonu nalijepljenom na podu.

Zatim su male grupe svirale svaka svoj ritam napisan na ploču. Na kraju je vježba dan-noć obogaćena koreografijom polaznika iz cijele Evrope dala cijelom nastupu posebnu emociju.

I na kraju

Na kraju krajeva cijeli je trud urodio plodom. I to lijepim plodom. Uspjeh, da u šest dana 14-ero polaznika nauči toliko glazbenog gradiva, da ovladaju vještinom sviranja bubnjeva

u grupi i osmisle koreografiju za završnu točku, a još su k tome gluhi, premašilo je sva očekivanja.

Polaznici su bili zadovoljni. Direktorica je bila nasmijana. Sandra me nije ubila, a moja žena je došla vidjeti zašto sam zaspa s pivom na trbuhu. Za mene je ovo sasvim novo područje djelovanja. O zajednici gluhih nisam znao gotovo ništa, ali nakon ovog iskustva ideje se samo roje.

Metoda učenja ritmova plesom mogla bi se usavršavati s konceptom poligona na podu. Slijedeći korak je sviranje u bržem tempu. Razvojem softwera mnogo toga bi potencijalni polaznici mogli napraviti sami uz računalo. Postoji ideja i da se metronom s nogu plesača premjesti na lightshow. Na taj bi način plesni moment mogao napredovati.

Toliko od mene.

Boris Beštak

POSJET SAVEZU GLUHIH LITVE

U okviru projekta koji je financirao Cmeplus kao dio EU obrazovanja, Društvo učitelja gluhih Slovenije je realiziralo edukacijski posjet Savezu gluhih Litve sa sjedištem u glavnom gradu Vilnius.

Litva je jedna od najljepših baltičkih država i ima tri milijuna stanovnika te na prvi pogled prilično nalikuje Sloveniji. Vilnius glasi kao jedan od najljepših europskih gradova; njegovo najveće čudo je da, kamo god se okrenuli, vaš pogled uvijek naiđe na crkveni krov. Vilnius je gusto zasijan crkvama koje su katoličke i pravoslavne, te sinagoga. On je povijesna mješavina zapadnih i istočnih utjecaja te Orijenta.

savjetnici, predsjednica i potpredsjednica Saveza, srcem i dušom. Svi čujuć i glatko ovladavaju znakovnim jezikom i po potrebi uskaču u pomoć prevodjenjem. Jedan od najljepših ponosa Saveza gluhih je dvorana sa sjedalima za kazališne i kulturne predstave s bogatom i čarobnom kostimografskom zbirkom koju spretne gluhe krojačice marljivo dopunjavaju. Među njima je također zaposlena i gluha kulturna djelatnica, koju znaju neki naši kulturni djelatnici, osobito kazališni glumci - Nijole Karmazienė.

Predsjednica saveza gluhih Litve je Roma Klečkovskaja. Litva se suočava sa sličnim problemima

nje zbog razvoja struke. Izdala je nekoliko udžbenika i rječnika za litavski znakovni jezik i lingvistiku. Suraduju sa stručnjacima i gluhim korisnicima znakovnoga jezika. Istovremeno provode i uvodne tečajeve za javne radnike kao što su liječnici, vatrogasci i policajci te za šire poslanje znakovnoga jezika i pristup gluhima.

U prostorima Saveza nalazi se i organizacija koja pomaže roditeljima s gluhom djecom. Organiziraju različita predavanja i kampove. Povezuju se s liječnicima kako bi roditeljima dali prve informacije o daljnjim koracima i mogućnostima.

Tumači za znakovni jezik su organizirani u Centru tumača, gdje su zaposleni tumači na raspolaganje za potrebe gluhih. Po potrebi tumače i na fakultetima i njihov posao dnevno traje osam sati. Gluhi se suočavaju s potrebom tumačenja i izvan njihova radnog vremena, tj. nakon 17 h, kad završi službeno radno vrijeme djelatnih tumača ZJ, za vrijeme praznika te tijekom vikenda. Još nemaju pozivni centar za gluhe, no on bi zaživio najkasnije 2013. ili 2014. godine.

Ovom prigodom smo im predstavili djelovanje našeg pozivnog centra i demonstrirali uporabu preko interneta. Potrebe za tumačima rastu, kako kaže njihova statistika. Tumači stječu obrazovanje sa završetkom trogodišnje visokoškolske izobrazbe, što je

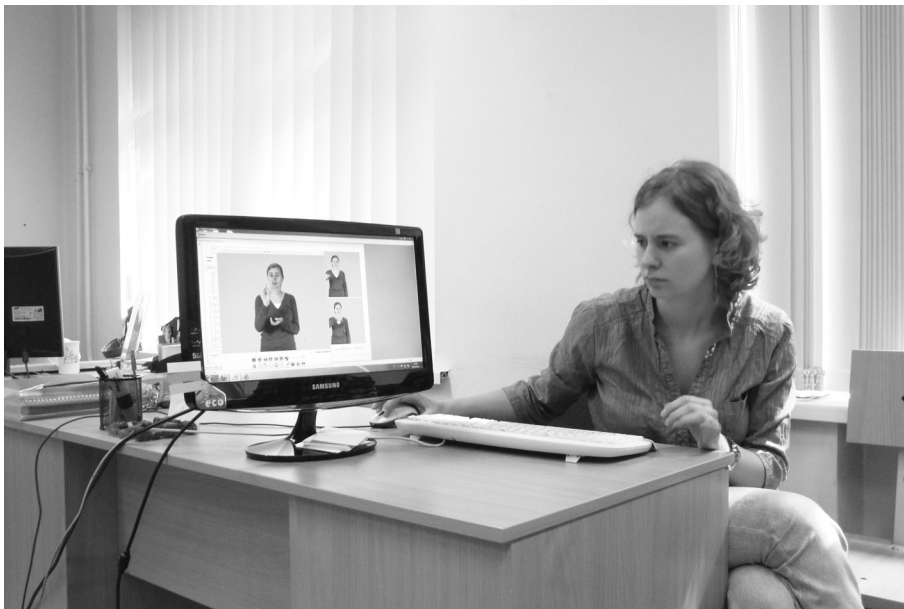

Savez gluhih i nagluhih Litve

Savez gluhih i nagluhih Litve nalazi se u strogom dijelu centra koji glasi kao jedan od najljepših u Vilnius. Stara nas arhitektura očarava toplinom i oblikovnim rješenjima. Prostor Saveza nalaze se na svim katovima, od Sportskog saveza gluhih do vodstva Saveza gluhih. U njima rade zaposleni

kao i mi; prije svega s dobivanjem i ostvarivanjem prava gluhih te s financijskim smanjivanjem prihoda. U budućnosti planiraju selidbu u nove prostore, što bi olakšalo financijsku situaciju, iako im sadašnja lokacija jako puno znači, jer je dostupna i u središtu grada.

Surdološka sekcija je nekoć bila dio Saveza gluhih, a odvojila se od

Istraživanje i priprema rječnika litavskog jezika

velika prednost, jer se u tri godine temeljito pripreme za svoj posao. Tumači djeluju po cijeloj državi i po potrebi na poziv dolaze i u udaljene krajeve; dvije su podružnice, jedna u Vilniusu, a druga u 105 km udaljenom Kaunusu. Posebnost je udruženja tumača to što imaju i gluhe tumače za međunarodni znakovni jezik i tumače gluhima na znakovnom jeziku na način gluhih, u situacijama kad ne ide sa službenim znakovnim litavskim jezikom. Tumači nisu neovisni kao kod nas jer je svaki tumač zaposlen točno na svojem određenom radnom mjestu.

Litvanci se hvale izdavanjem lingvistike litavskoga znakovnog jezika, što je velik dobitak i napredak za litavski znakovni jezik.

Škole za gluhe susreću se sa sličnim problemima kao i kod nas. Zbog integracije gluhih u redovne škole njihov se broj pomalo smanjuje. Već su zatvorili dvije škole i učenike porazdijelili u druge škole za gluhe.

Najveća je škola u Vilniusu, gdje postoji i centar za istraživanje znakovnoga jezika. Tu djeluje skupina gluhih sa čujućima koja svoj rad snima i stvara rječnik litavskoga znakovnog jezika. I Litvanci se susreću s narječjima i različitim kretnjama za jedan pojam ili frazu. Žele da taj rječnik u budućnosti zaživi najprije kao osnovni online rječnik te da ga nadgrade s novim rječnikom/frazeološkim rječnikom.

Kohlearni implantat je danas dostupan na način da veći dio troška snose sami roditelji. U školi za gluhe podupiru tu ideju jer su otkrili da su roditelji tako odgovorniji i više rade s gluhim djetetom. Po mišljenju jedne od stručnih savjetnica, litavski je jezik jedan od težih jezika jer njegovi elementi proizlaze i iz latinskoga jezika pa gluhi imaju više poteškoća pri njegovu usvajanju. Najvažniji je napredak u obrazovnom sustavu priređivanje udžbenika za gluhe. Svu postojeću literaturu koja je obvezna za školovanje označili su slikovnim simbolima koji gluhe čitaocima usmjeravaju: „vidi DVD“, „čitaj na glas“, „ponovi“. Tako se gluhi lako odluče hoće li odabrati tekst „pročitati“ na DVD-u na litavskom znakovnom jeziku. To olakšava razumijevanje tekstova

i potiče na samostalno učenje i rješavanje zadataka. To je potrebno i nama jer je većina obavezne literature gluhima odbojna zbog zahtjevnosti tekstova.

U Vilniusu živi i djeluje jedan od najboljih modnih kreatora i tvoraca s proizvodima od lana. Rijetki su oni koji znaju da je Giedrius Šarkauskas u potpunosti gluh. U svom plodnom kreativnom radu on je pronašao svoju misiju. Njegove umjetnine – odjeća, jedinstvene su i gotovo remek-djelo na našim tijelima.

Giedrius Šarkauskas

Posebnost su detalji te krojevi i nabori. Odjeću izrađuju u manjim serijama; jedan model obično pokriva po jedan komad od najmanjeg pa do najvećeg broja. Svoje kreacije šalje u podružnice u Tokiju i u SAD-u.

Glavna menadžerica i voditeljica trgovine je njegova sestra. Giedrius je oglušio u najnežnijim godinama od posljedica lijekova. U svojoj trgovini ima sedam zaposlenih krojačica, od kojih su dvije gluhe. Njegovim žilama teče i talijanska krv, na što je ponosan. U prošlosti je Litva bila važna

Aras Brazinskas

geografska točka za Talijane, čije utjecaje pratimo još i danas.

Festival gluhih u Kaunasu jedan je od velikih događaja, kad se gluhi iz svih krajeva Litve predstavljaju s novim kazališnim i umjetničkim

predstavama te poezijom gluhih. Kreativni su nastupi već izazvali buru oduševljenja, salve smijeha i pohvala. Neke su predstave vrijedne najboljih kritika i pozornosti javnosti; jezik pozornice briše međe i otvara nove dimenzije mostova između publike i izvođača. Događaj prate i tumači za znakov-

ni jezik te tumač za međunarodni znakovni jezik. Jedan od rijetkih i odličnih tumača je gluhi bivši košarkaš, kojega mi Slovenci dobro poznajemo, Aras Brazinskas.

Diplomirao je na pedagoškom fakultetu i zaposlen je na sveučilištu u Kaunasu. Aras poučava znakovnom jeziku i čujuće. Nekoliko mjeseci proživio je i u SAD-u, jedan je od rijetkih gluhih, uspješnih intelektualaca koji svoje znanje nadograđuje uz pomoć različitih edukacija i seminara u okviru europske organizacije gluhih tumača za znakovni jezik.

Litva nam može biti primjer za mnogo toga, iznad svega za literaturu za gluhe učenike i studente te za pojedine gluhe osobe.

Petra Rezar, Društvo učitelja gluhih Slovenije

rvju - intervju - intervju - intervju - intervju - intervju - intervju - intervju - intervju - intervju - inte

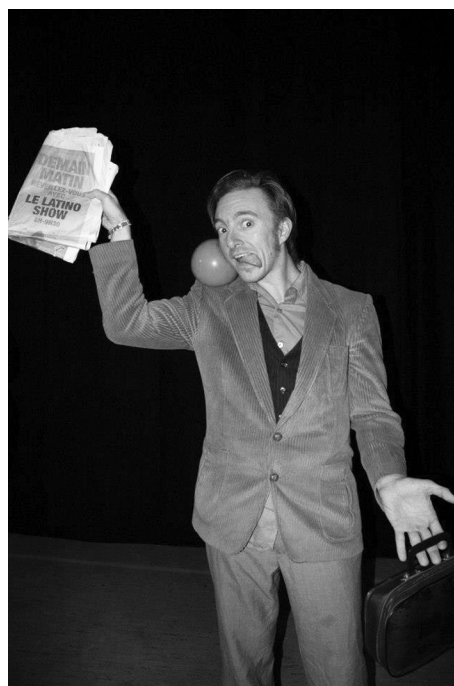
NICOLAS CHEUCLE

Nicolas Cheucle je poznati žongler i cirkuski umjetnik iz Francuske. On je gluha osoba (sluh je izgubio s 18 mjeseci) koja se posvetila učenju žongliranja i plesa, ali naročitu pažnju posvećuje gluhoj djeci i odraslima. Osnivač je grupe „1880“ i nastupa diljem Europe. Svi su oduševljeni njegovim kombinacijama; njegov ritam očarava publiku. U Zagrebu je bio sudionik glazbene radionice „Deaf Palm Pulse“. Mene je zaintrigirala ta njegova strast, zato sam ga intervjuirao, a on se rado odazvao pozivu na razgovor.

Tko je Nicolas Cheucle? Predstavite se gluhim u Hrvatskoj.

Ja sam plesač, klaun, glumac.

Vježbam različite discipline - žongliranje s lopticama, šalovima, s velikom loptom u zraku, na

zemlji. Vježbam i akrobacije - string, trapez. Za mene je to magija.

Recite nam nešto o svom obrazovanju.

U srednjoj školi mi je bilo dosadno. Morao sam sjediti, a ja sam se želio kretati. Moje tijelo je stalno žudjelo za pokretom. U 17. sam godini prekinuo školovanje i poslao zahtjeve za rad u cirkusima diljem Francuske, ali bio sam odbijen. Za to vrijeme radio sam kao pomagač u cirkusu. Stekao sam tri mjeseca

staža i polazio tečaj kod Alexandra Del Perugia koji me je ohrabrivao i poticao da nastavim dalje. Učio sam i vježbao sve, od akrobacije, skoka, plesa, fitnessa. Bio sam klaun. Kod koreografa Killina sam vježbao ples u radionici Desmae. Bio je to naporan rad i stekao sam puno iskustva u suvremenom plesu. Istraživao sam kretanje tijela, ritam.

Killina je uspoređivao naše tijelo s automobilom, govorio je da su nam noge pedale. Prije treniranja plesa bio sam nervozan, moje je tijelo bilo manje pokretljivo, no poslije sam se osjećao ugodno, mirno i kad sam došao do točke vratio sam se opet žongliranju. 1998. otišao sam u Škotsku gdje se održavala Europska konvencija žongliranja. Tada mi je bilo osamnaest godina. Bio sam uzbuđen gledajući žonglere posvuda – na tlu, u zraku, plesače. Tada sam odlučio postati profesor žongliranja i tako ostvariti svoj san. Puno sam vježbao,

radio i usavršio tehniku te otkrivao užitek cirkusa.

Jeste li imali problema kao gluho dijete?

Ne. S roditeljima sam se sporazumijevao gestama, a oni su puno radili sa mnom. Tu je bila i škola, društveni događaji, festivali i sportske aktivnosti. Puno sam se zabavljao.

Recite mi nešto o cirkuskoj umjetnosti. Kako ste otkrili tu strast u sebi? Koje su sve vještine potrebne u cirkusu i kakav je današnji cirkus?

Cirkus je moja strast, trajno uzbuđenje. Ruke i tijelo su alati u mom radu i nikad mi ne dosadi raditi sve te različite stvari.

A kako sam počeo? Pa bilo je to na festivalu uličnih umjetnosti kad sam prvi put vidio žonglera; bio sam jako mlad, znatiželjan, to me fasciniralo. Otac i ja smo odmah kupili knjigu i loptice i počeo sam učiti te otad nisam prestao. Što je sve potrebno za uspjeh u ovome čime se bavim? Prvo – važno je znati pravilno disati te voditi brigu o svom tijelu: zdrava prehrana, pravilan odmor, puno sna, pa dalje – biti uporan i dosljedan u vježbanju.

Današnji cirkus, za razliku od tradicionalnog u kojem se koristilo životinje, preferira akrobacije, akrobatsko letenje. Istražuje se manipuliranje s raznim predmetima. Cirkus je postao pravo bogatstvo svih mogućih kreacija, prava magija.

Tko su vaši uzori i poznajete li još gluhih umjetnika žonglera?

Volim Michaela Moschena. On žonglira sa staklenim kuglicama

od poda do krova. Moj drugi uzor je moj najveći učitelj: Jerome Thomas. Ostale gluhe cirkuske umjetnike u Francuskoj ne znam, osim mladog Kambodžanca koji studira u Nacionalnom centru za umjetnost Cirque sa Chalons-en-Champagne, a u Bordeauxu se isto nešto pokreće.

Poznajem i gluhe žonglere u Norveškoj, Maroku, SAD-u, Engleskoj i Njemačkoj. Želim ih sve okupiti iduće godine u Toulouseu. Još uvijek je malo gluhih uključeno u tu vrstu umjetnosti jer to nije lako, a većina gluhih misli da je to nemoguće.

Zainteresirani ste za učenje žongliranja i predstavljanje gluhim u svijetu. Čime se još trenutačno bavite?

Da, održavam radionice žongliranja u Francuskoj, Rusiji, Italiji, a bio sam i na Europskoj konvenciji u Münchenu 2010. godine. Ove sam godine još u Poljskoj i u SAD-u na 35. festivalu za žonglere. Želja mi je stvoriti cirkus za gluhe u Europi. Već sada provodimo istraživanja

o cirkusu na znakovnom jeziku. Nedavno sam radio s dvije gluhe žene - jedna je plesačica, a druga hoda po žici. Od 27. srpnja do 3. kolovoza 2013. održavat će se Europska konvencija u Toulouseu i bit će dostupna gluhim, a ja sam u organizaciji. Hoćete li doći?

Puno putujete, kakva ste sve iskustva i doživljaje doživjeli?

Da, putujem puno. Imam puno lijepih iskustava i stalno istražujem pokret tijela, ritam, kretanje u prostoru. Važan je svaki detalj. To postaje životna filozofija.

Kakvih još želja i planova imate?

Želim svirati bubnjeve. Dalje, želim da gluhi budu u mogućnosti za reprodukciju glazbe kao grupa Mur Du Son. Želim da se gluhi ljudi u svijetu bave glazbom, pokretom. Otišao sam u Maroko u Africi i vidio kako upotrebljavaju udaraljke. Za mene je to bilo nevjero-

Jeste li sad prvi put u Hrvatskoj? Kako se osjećate?

Da, prvi put. Osjećam da je Hrvatska lijepa zemlja. Želio bih saznati više o hrvatskoj kulturi i upoznati i unutrašnjost, volim prirodu i ekologiju. Želio bih ići u Split i Zadar jer volim more, a Zagreb je zaista lijep grad. Na glazbenoj radionici „Deaf Palm Puls“ sam uživao. Fascinirali su me svi ti gluhi koji su predano vježbali, pa te njihove emocije, radost u izražavanju ritma.

Hvala vam što ste svoja iskustva, doživljaje, želje i planove podijelili sa čitateljima našeg lista „Pljesak jedne ruke“.

Želim vam puno uspjeha! Doviđenja! Možda se vidimo u Toulouseu ili još kojom prilikom u Hrvatskoj.

pripremio Lino Ujčić